

Sale 7-8-9-10, obuhvaćaju period od 1813. do 1860. Za taj period kaže Sandro Dini da je najžalosniji i najslavniji u talijanskog povijesti. To je vrijeme Restauracije i Risorgimenta, Bellinija i Donizettija, to je vrijeme preporodne vatre koju je svojim »Zborom Židova« iz »Nabucca« raspirio Verdi; sve je govorilo i sve je pjevalo o ujedinjenoj Italiji.

Vrijeme prolazi i mijenja fizionomiju kazališta. Buržoazija zamjenjuje plemstvo i kazalište »daruje narodu«. U četvrtom smo periodu, od 1861. do 1883. Dvorana se na električni način osvjetljuje, i time je Scala prvo svjetsko, na taj način, osvjetljeno kazalište. »Ballo Excelsior« triumfira.

Četiri slijedeće sale pričaju nam o događajima u Scali i oko Scale u vremenu od 1884. do 1921. kada je postala *Ente Autonomo*, vlasništvo općine, kojoj je, izgleda, najvažnije pravo i dužnost bila da pokriva beskrajne deficite. Ostatak će tako do žalosnog događaja iz 1943. kada će je zasuti bombe. Uistinu, sudbina Scale, ogledalo je talijanske sudbine. Kroz mnoštvo izloženog materijala koji govori o zadnja dva perioda kazališta, od 1922. do 1945., i od 1946. do 1978., posjetitelji će se u to uvjeriti i imat će priliku suživjeti se sa žalosnim i velikim događajima koji su pratili taj hram glazbe.

Tek što je Italija izišla iz rata, među prvim brigama bila joj je rekonstrukcija Scale.

»Scala je jedan mikrokozmos; nije ona samo jedno operno kazalište — ona je mit. I kao svi antički mitovi ona ima i svoju slavu i svoju sjenu«, riječi su to dugogodišnjeg direktora Scale, Paola Grassija. Niti izložba, niti katalog izložbe ne žele to sakriti.

Šetajući kroz sale u kojima je izložba postavljena, posjetitelj će, a da to pravo ni ne primijeti, ući u svijet »misterija« Scale. Vidjet će lažno zlato i lažnu krv, lažne smaragde i lažne rubine, vidjet će strojeve koji pokreću zvijezdne i oblake. »Vidjet će realnu fikciju kako pliva u moru tonova.«

I kada iziđemo van, vidjet ćemo prave tamne oblake nad Milanom i Italijom.

Stota obljetnica smrti Giuseppa Curcija

Petar Zdravko Blajić

GIUSEPPE CURCI nije ni prvi na posljednji među glazbenicima koji su za života bili veoma cijenjeni, da bi nakon smrti pali skoro u potpuni zaborav. Zapravo, već u posljednjim godinama života bio je posve osamljen i zaboravljen. Umro je u svojoj rodnoj Barletti 5. kolovoza 1877. Stanovnike Barlette i slučajne prolaznike podsjetili bi na Curcija izbljedjeli natpis na rodnoj mu kući i napušteno kazalište koje nosi njegovo ime. Tko zna koliko bi još vremena ostao on u svom miru, a kazalište u svojoj napuštenosti, da se netko nije sjetio stogodišnjice njegove smrti. S mnogo dobre volje, s mnogo smisla i s mnogo lokalnog i nacionalnog ponosa počele su pripreme za proslavu obljetnice. Kazalište je posve obnovljeno, a svečana komemorativna i auguralna akademija u obnovljenom kazalištu, 18. prosinca prošle godine, sastojala se je od predavanja o Curciju i od izvedbe njegovih djela. Uglednim gostima, među kojima je bio i sam premijer Giulio Andreotti, o skladatelju, njegovu životnom putu i glazbenom stvaralaštvu, govorila je prof. Cassandro, a njegova djela izvodili su zbor i orkestar kon-

zervatorija »Piccini« iz Barija. Ova proslava, rečeno je tom zgodom, tek je početak oko potpunog znanstvenog i umjetničkog oživljavanja osobe i djela koji ne bi smjeli doživjeti opet potpuni zaborav i samu smrt.

Mi u »Svetoj Ceciliji« govorimo o ovom događaju zato, jer je Giuseppe Curci, talijanski glazbenik, bio skladatelj isključivo crkvene glazbe, a kao dirigent, proputovavši sve evropske metropole sa svojim zborom, izvodio je samo duhovnu glazbu.

Osim spomenutog natpisa na rodnoj kući i zapuštenog kazališta, moglo je vjernike Barlette podsjećati na Curcija i izvođenje njegova »Cristusa« svake godine na Veliki petak u bazilici Santo Sepolcro. Ta se skladba izvodila a da je jedva tako znao tko joj je autor.

U vrijeme konfuzije u crkvenoj glazbi, Curci je jedan od malobrojnih talijanskih glazbenika koji je imao smisla za crkvenu i liturgijsku glazbu, za kakvu će se kasnije zalagati cecilijanski pokret i reforma Pija X. Taj smisao za pravu crkvenu glazbu ulio mu je njegov učitelj Zingareli, profesor kontrapunkta i kompozicije, sam velik štovatelj i poznavatelj Palestrine i njegova stila. U vremenu od 1823. do 1836. Curci je skladao dvije mise, od kojih mu je jedna, 4-glasna, 1829. bila izvedena na Veliku subotu u crkvi konzervatorija, a druga, također 4-glasna, u crkvi S. Camillo u Napulju s jednim »Domine Deus«. U isto vrijeme tiskan mu je »Tantum ergo« za tri glasa i orkestar, jedna zborna skladba za blagdan sv. Ivana i jedan »Pastorale« za bas i orkestar. Oko godine 1847. nalazimo ga u Budimpešti kao profesora na konzervatoriju. Te je godine tamo komponirao »Veliku misu« u Es-duru za zbor i orkestar, i jednu drugu, za carsku kapelu u Beču, u kojoj je kasnije postao dirigent. Od godine 1848. do 1856. proveo je Curci u Parizu, Londonu i Manchesteru. Iz ovog vremena imam samo tri skladbe: »Salve Regina«, »Salutaris Hostia« i »Messa Funebre« za veliki orkestar (1855). Od godine 1856. pa do konca života sklada i opet samo crkvenu glazbu i živi u svom rodnom gradu. Posljednje djelo mu je jedna misa koja je bila izvedena tri mjeseca prije njegove smrti. Kako je Curci mnogo putovao kao dirigent i profesor, sigurno su i njegova djela kojekuda razasuta. Jedan od ciljeva ovog ponovnog njegova oživljavanja upravo je pronalaženje njegove glazbene ostavštine po centrima u kojima je nastupao i u kojima je djelovao; pronalaženje, znanstvena obrada, kritičko i praktičko izdanje.

Tako značajan skladatelj, osobito za crkvenu glazbu, trebao bi naći mjesta u repertoaru, barem talijanskih zborova, trebao bi naći svoje mjesto u enciklopedijama (nisam ga našao ni u jednoj), u povijestima glazbe, crkvene glazbe posebno. Tehničkom spremom i autentičnom inspiracijom važna je spona zlatnog doba »rimske škole« i cecilijanskog pokreta.

Karl Rupp, srebrni jubilarac

Ljubomir Galetić

Za crkvenu glazbu u SR Njemačkoj, vrlo zaslužni glazbenik, svećenik Karl Rupp, direktor moderno uređene škole za crkvenu glazbu u biskupiji Rottenburg, proslavio je ove godine 55. rođendan, a prošle godine 25. jubilej misništva. Svečar uz pastoralne dužnosti požrtvovno i s uspjehom obavlja i dužnost dijecezantskog predsjednika Cecilijanskog saveza (CV) kao i voditelja »Pueri cantores«, u SR Njemačkoj. Stoga zaslužuje i naše iskrene čestitke.